

Posudek oponentky na bakalářskou práci S. Kalaninové „Reprezentace sexuálních fantazií ve slashové fanfikci“

Předložená práce se zabývá velice zajímavým tématem, tedy slashovou fanfikcí a jejich reprezentací v sexuálních fantaziích. Studentka na 30 stranách teoretické části představuje koncept sexuálních fantazií v rámci evoluční psychologie a fenomén slashové fanfikce. V první kapitole se autorka zabývá převážně pohlavními rozdíly v obsahu sexuálních fantazií, jež se odráží ve výběru komerční erotiky. Ženy, si na rozdíl od mužů, volí raději romantické novely a erotické příběhy, které se zaměřují více na emoce postav a prožívání sexuálních prožitků z pohledu ženy. Naopak muži jsou více vizuálně vzrušiví a zaměřují se více na tělo partnerky, taktéž mají tendenci zaujímat ve fantazii dominantnější roli. Dalším z velkých rozdílů je důraz na objekty a sexuální aktivity v sexuální fantazii. Autorka zde uvádí několik recentních zahraničních i domácích studií, jež se touto problematikou zabývají. Ty ukazují, že ženská sexualita je více plastická, tzn., reaguje více na vlivy okolí (např. osobní zkušenost). Druhá kapitola pak představuje fenomén fikce, který autorka vysvětluje jako adaptaci, která může být buď vedlejším produktem adaptace mozku, či má přímou adaptivní funkci. Dále se autorka zabývá fanfikcí, konkrétně slashovou fanfikcí, kterou můžeme charakterizovat jako *„fanouškovskou erotickou literaturu, která se zaměřuje na vztah mezi dvěma či více postavami stejného pohlaví (převážně mezi muži) přivlastněných z televizního světa“*. Dále autorka představuje motivace, jež ženy vedou ke čtení či tvorbě slashové fanfikce. Z nich vyplývá, že jednou z motivací je reprezentace sexuálních fantazií zobrazovaných v těchto povídkách.

Text je psaný velmi čtivou formou, nicméně mám k němu několik obsahových a formálních výhrad. Přestože autorka na začátku své práce uvádí, že má k tomuto tématu osobní vztah, v druhé kapitole zabývající se slashovou fanfikcí občas uvádí i své osobní zkušenosti a dojmy, čemuž by se v odborně psaném textu měla vyvarovat (např. na straně 11). Dále při popisu některých evolučních teorií zde chybí odkaz na autora (str. 15 či 16). Taktéž autorka v některých případech používá nepřesné terminologie či slovní obraty (např. na straně 15 „míra sexuální aktivity“), vysvětlení některých teorií tak působí poněkud zmatečně. Velkou výtkou je pak nerozlišování subjektivního a fyziologického vzrušení žen na některé situace či objekty, například pohled na mužské homosexuální páry vyvolávají u žen fyziologické sexuální vzrušení, ale subjektivně tato situace pro ženu vzrušivá nebude. U bibliografie je také použit nejednotný citační styl, na toto je v případné další práci si dávat pozor.

V empirické části autorka blíže prozkoumává vybrané slashové povídky a identifikuje v nich vzrušivé prvky. K analýze použila 50 povídek z 5 různých, nejčastěji používaných

fandomů, jež mají na stránkách největší oblíbenost. Kvalitativní analýza byla provedena na základě mřížky, jež používá skupina K. Klapilové k analýze sexuálních fantazií. Ta se zaměřuje na popis osob, prostředí, výskyt sexuálních aktivit a rekvizit ve fantazii, či vjemy. Výsledky jsou prezentovány v přehledných tabulkách vždy ke konkrétní analýze a jsou doplněny výstižnými příklady, i když u analýzy sexuálních aktivit a používaných rekvizit tyto příklady chybí. Autorka dochází k závěru, že v analyzovaných povídkách je nejdůležitější vyjádření citů mezi partnery, kteří mezi sebou mají nějaký vztah. Prostor je vždy intimní, jež poskytuje aktérům dostatečné soukromí, nicméně jeho popisu není věnováno mnoho prostoru. Nejčastěji popisovanými sexuálními aktivitami jsou ty pre-penetrační, přestože jsou zde i popsány i další fáze a vždy u těchto aktivit dochází k vyvrcholení aspoň jednoho z partnerů. Aktivity jsou převážně běžné, bez speciálních rekvizit. Nejčastější vjemy jsou sluchové, zrakové a hmatové. Na základě těchto výsledků autorka dochází k závěru, že obsah těchto povídek více odpovídá a vyhovuje sexuálním fantaziím žen. Odkazuje se na to, že citové projevy směrem k partnerovi jsou z hlediska reprodukce přínosem. Nicméně opomíjí fakt, že slashová fanfikce se zabývá sexuální aktivitou mezi dvěma muži – k tomu směřuje má první otázka. Jak tato okolnost odpovídá sexuálním fantaziím žen? Jedná se o velmi specifický typ erotické literatury, z tohoto důvodu bych doporučovala jiný typ kvalitativní analýzy, přestože pro základní analýzu je tato dostatečná. Nicméně autorka doporučuje komparaci s ženskými sexuálními aktivitami, která by lépe ukázala, zda tento typ erotické literatury odpovídá ženským sexuálním fantaziím. Tento rozpor se poněkud ukazuje i při popisu motivací žen, které slashové fantazie čtou. Nejedná se tedy o specifický typ fantazií, který je vzrušující pouze pro malou, určitou část převážně heterosexuální ženské populace? V čem si autorka myslí, že jsou tyto ženy specifické?

Práci i přes uvedené nedostatky jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně až velmi dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 19. 8. 2015

Mgr. Lucie Krejčová